

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom 26. júna 2012 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Ing. Antona Jakubíka v trestnej veci proti obvinenému **G. P.**, pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na § 47 ods. 2 Tr. zák., o dovolaní obvineného **G. P.** proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo 7. mája 2008, sp. zn.3To/17/2008, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **G. P.** sa **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo 14. februára 2008, sp. zn. 1T/55/2007 bol obvinený **G. P.** uznaný vinným zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 odsek 1 Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 47 ods. 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

22. augusta 2006 v čase asi o 2.30 hod. pred barom **R.** na ulici **N.** v **N. Z.** po tom, ako poškodená **K. V.** zatvárala bar, v ktorom pracovala ako barmanka, túto fyzicky napadol tým spôsobom, že rukami do nej sotil, následkom čoho spadla na lavičku, potom svojou nohou jej znemožnil útek tak, že si ju skrížil cez poškodenú, opakovane ju fackoval po tvári a ešte jedenkrát ju päťou udrel do oblasti nosa a následne jej z ruky vytrhol dámsku kabelku a igelitovú tašku, v ktorej sa nachádzali 2 ks mobilných telefónov zn. Siemens CL 75, finančnú hotovosť vo výške 20.000,- Sk, digitálny fotoaparát zn. Polaroid, 2 páry dámskych topánok, žehlička na vlasy, 2 ks kreditných kariet k účtom vo VÚB ako i ostatné doklady, čím spôsobil poškodenej **K. V.** zranenia a to: zlomeninu nosových kostí a pomliaždenie hlavy v záhlaví, podľa znaleckého posudku z odboru zdravotníctva s dobou liečenia a práceneschopnosti v trvaní asi 28 dní a škodu na odcudzených veciach vo výške najmenej

33.920,- Sk, pričom rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo 6. apríla 2000, sp. zn. 2T/30/2000, ktorý nadobudol právoplatnosť 5. mája 2000, bol odsúdený za trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. a iné k úhrnnému trestu odňatia slobody nepodmienečne v trvaní 2 roky a 6 mesiacov so zaradením pre výkon trestu do Nápravnovúchovného ústavu pre mladistvých a rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky z 13. februára 2003, sp. zn. 1T/170/2002, ktorý nadobudol právoplatnosť 13. februára 2003, bol odsúdený za trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. a iné k úhrnnému trestu odňatia slobody nepodmienečne v trvaní 3 roky a 6 mesiacov so zaradením pre výkon trestu do II. nápravnovúchovnej skupiny, ktorý si vykonal 10. marca 2006.

Za to mu bol uložený podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 47 ods. 2, § 39 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 25 rokov, na výkon ktorého bol zaradený podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obvinenému uložená povinnosť uhradiť poškodenej K. V., nar. X., bytom T., J. škodu vo výške 30.000,- Sk.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený ihneď po jeho vyhlásení odvolanie.

Krajský súd v Nitre uznesením zo 7. mája 2008, sp. zn. 3To/17/2008, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného G. P. zamietol, pretože zistil, že nie je dôvodné.

Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu podal obvinený sám (bez obhajcu) 3. mája 2011 dovolanie (č. l. 525), v ktorom žiadal aj o ustanovenie obhajcu na podanie dovolania, nakoľko je nemajetný. Predseda senátu následne 21. júna 2011 ustanovil podľa § 40 ods. 1, 2 Tr. por. obvinenému G. P. obhajcu, a to na podanie dovolania a na konanie o dovolaní (Opatrenie predsedu senátu Okresného súdu Nové Zámky, č. l. 530).

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal tak obvinený dovolanie i prostredníctvom obhajcu, a to 3. februára 2012 a 9. februára 2012. Spisový materiál bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 4. júna 2012. V jeho odôvodnení uviedol ako dovolacie dôvody uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/ a písm. i/ Tr. por., z ktorých prvý predpokladá, že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, druhý, že bol uložený

trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa a tretí, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Obvinený tvrdí, že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu, keď súd nevykonal dokazovanie v zmysle jeho obrany a to, nepreveril jeho tvrdenie, že v čase spáchania skutku sa nachádzal v bare B.. Poukázal na to, že ani okresný súd a ani krajský súd nevypočuli svedkyňu T. N., pričom táto by mohla dosvedčiť, že sa v čase skutku nachádzal na inom mieste. Namietal, že neboli vypočutí navrhovaní svedkovia A. a E. Š., s ktorými mal byť v kontakte pred spáchaním skutku a mohli by tak preukázať, že disponoval s finančnými prostriedkami a nebol odkázaný na spáchanie trestného činu. Nebola tiež stotožnená osoba s menom J., ktorá mala byť čašníkom v bare B. a mohla by ozrejmiť v akej dobe sa v bare nachádzal. Ďalej uviedol, že ide o závažné porušenie Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva na spravodlivý proces, keďže jeho obrana bola bez preverenia odmietnutá a neuznaná. Podľa názoru obvineného nebolo v predmetnej trestnej veci dokazovanie vykonané zákonným spôsobom, pretože neboli odstránené rozpory v jeho výpovedi a výpovedi poškodenej, a to najmä pokiaľ ide o jeho popis a popis jeho oblečenia. V závere vyslovil názor, že uložený trest nebol uložený v zákonom ustanovenej trestnej sadzbe, pretože nemalo byť aplikované ustanovenie § 47 ods. 2 Tr. zák. a to vzhľadom aj na tú skutočnosť, že v jednom prípade predchádzajúceho odsúdenia bol mladistvý. Potom uloženie trestu odňatia slobody na 25 rokov sa javí neprímerane prísny trestom, a to vzhľadom na okolnosti prípadu a vek obvineného. K aplikácii tohto ustanovenia nemalo dôjsť aj preto, že predchádzajúce odsúdenia už boli zahladené a na obvineného sa malo hľadieť, ako keby nebol odsúdený. K poslednému dovolaciemu dôvodu uviedol, že mu vina nebola nad všetky pochybnosti preukázaná tak, aby bolo možné konanie, ktoré sa mu kladie za vinu kvalifikovať ako zločin lúpeže.

Z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby uznesenie Krajského súdu v Nitre zo 7. mája 2008, sp. zn. 3To/17/2008 a rozsudok Okresného súdu Nové Zámky zo 14. februára 2008, sp. zn. 1T/55/2007 dovolací súd zrušil a aby bola vec vrátená Okresnému súdu Nové Zámky na nové prejednanie a rozhodnutie.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila okresná prokurátorka Okresnej prokuratúry Nové Zámky, ktorá navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí dovolanie odmietol, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (č. l. 541).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predovšetkým skúmal, či podané dovolanie spĺňa všetky obsahové a formálne náležitosti, či je podané oprávnenou osobou a či je prípustné. Dovoláním bolo napadnuté právoplatné uznesenie Krajského súdu v Nitre zo 7. mája 2008, sp. zn. 3To/17/2008, ako súdu odvolacieho, ktorým súd podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného G. P. zamietol. Proti takémuto rozhodnutiu je dovolanie prípustné podľa § 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por. Dovolanie bolo taktiež podané prostredníctvom obhajcu, čím bola splnená aj podmienka jeho podania oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 Tr. por. Bolo podané včas (keďže aj podanie obvineného bez obhajcu z 3. mája 2011 treba považovať za dovolanie, Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 305/09-93 z 21. januára 2010) a na zákonom určenom mieste (§ 370 Tr. por.), po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 ods. 1 Tr. por.) a označuje chyby konania a dôvod odvolania (§ 374 Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že dovolanie podané obvineným G. P. nie je dôvodné, a preto ho podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Porušenie práva na obhajobu obvinený videl v tom, že súd nevykonal dokazovanie v zmysle jeho obrany, že trestný čin nespáchal (ako je vyššie uvedené).

V tejto spojitosti treba uviesť, že právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Toto právo obvineného spočíva aj v navrhovaní dôkazov v zmysle § 34 ods. 1, § 44 ods. 2 Tr. por. a zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (k tomu pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2Tdo/45/2009 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 7/2011).

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že súd sa s jednotlivými dôkaznými návrhmi riadne vysporiadal. Obvinený mal niekoľko verzií svojej obhajoby, pričom súd aj jeho verziu o tom, že sa v čase spáchania skutku nachádzal v bare B. preveril, a to i výsluchom svedka M. K.. Návrh na vykonanie dôkazu výsluchom T. N. prvostupňový súd riadne odmietol podľa § 240 ods. 3 Tr. por. uznesením na hlavnom pojednávaní konanom 14. februára 2008 (č.l. 438), čo súd riadne i zdôvodnil vo svojom rozhodnutí (č.l. 3 rozsudku). Pokiaľ ide o výsluch svedkýň A. a L. Š. treba uviesť, že tieto boli na hlavné pojednávanie (20. jún 2007 o 11.30 hod.) predvolané, ale bolo zistené, že nemajú doručenie predvolania vykazané. Obvinený tak s prečítaním ich výpovede súhlasil (č.l. 341), tieto boli podľa § 263 ods. 1 Tr. por. prečítané a obvinený k ich svedeckým výpovediam sa nevyjadril (č.l. 380). Správne okresný súd postupoval aj v prípade, keď na hlavnom pojednávaní konanom na okresnom súde 4. októbra 2007 potom ako prokurátor, poškodená, obhajca obvineného a ani obvinený nemali návrhy na doplnenie dokazovania, vyhlásil dokazovanie za skončené (č.l. 382).

K námietke obvineného, ktorou spochybňoval vykonanie dokazovania zákonným spôsobom (z dôvodu neodstránenia rozporov vo výpovediach poškodenej a obvineného najmä pokiaľ ide o jeho popis a popis jeho oblečenia), dovolací súd uvádza, že s touto sa prvostupňový súd už vysporiadal vo svojom rozhodnutí, a preto odkazuje na jeho odôvodnenie (č.l. 4, tretí odsek).

Na základe uvedeného potom je potrebné konštatovať, že tento dovolací dôvod naplnený nebol. Za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom totiž nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10, ods. 11 Tr. por. ako aj ich vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por. Súd sám rozhoduje o vykonaní dôkazov, ktoré zabezpečia náležité zistenie skutkového stavu veci bez dôvodných pochybností tak, aby bolo možné vo veci spravodlivo rozhodnúť. Preto nesúhlas obvineného s rozsahom vykonaného dokazovania a jeho hodnotením, nemôže zakladať žiaden dovolací dôvod.

V tejto súvislosti možno poukázať i na konštantnú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej do obsahu základného práva vyjadriť sa k všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 vety prvej Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo účastníka (strany) konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia súdu ním navrhnutých

dôkazov, príp. sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, ako aj povinnosť súdu vykonať účastníkom (stranou) konania navrhnuté dôkazy (I. ÚS 98/97).

Pre úplnosť sa žiada ešte poznamenať, že ak by aj išlo o porušenie práva na obhajobu, bolo by potrebné skúmať, či toto právo bolo porušené zásadným spôsobom (či by porušenie práva na obhajobu mohlo vyvolať odlišné rozhodnutie o vine obvineného). Keďže ako už bolo vyššie konštatované, v tomto prípade porušenie práva na obhajobu nebolo zistené, potom neprichádza do úvahy ani skúmanie rozsahu porušenia tohto práva.

Obvinený v rámci ďalšieho uvádzaného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. namietal, že nesprávnym aplikovaním ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák. došlo k uloženiu neprimerane prísneho trestu odňatia slobody.

Po preskúmaní spisového materiálu dovolací súd dospel k záveru, že prvostupňový súd správne postupoval, keď odsúdil obvineného G. P. za trestný čin taxatívne uvedený podľa § 47 ods. 2 Tr. zák., pretože menovaný obvinený bol už za takýto trestný čin dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody (k zahladeniu týchto odsúdení nedošlo, tak ako správne uviedol prvostupňový i odvolací súd). I keď ide v oboch prípadoch o trestné činy spáchané za účinnosti zákona č. 140/1961 Zb. Trestného zákona v znení neskorších predpisov (tzv. „starý“ Trestný zákon), je treba v tomto prípade aplikovať prechodné ustanovenie § 437 ods. 5 Tr. zák. („ustanovenie § 47 ods. 2 sa vzťahuje aj na osobu, ktorá bola potrestaná za niektorý z trestných činov uvedených v § 43 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, ak osoba spáchala ďalší trestný čin uvedený v § 47 ods. 2 po nadobudnutí účinnosti tohto zákona“).

Pokiaľ obvinený namieta uloženie neprimerane prísneho trestu, tu treba uviesť, že táto námietka nenapĺňa žiaden dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Zákon vo vzťahu k výroku o treste upravuje v ustanovení § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. dva dovolacie dôvody (pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku chybného výroku o vine). Podľa uvedeného ustanovenia možno dovolanie podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa. V posudzovanej veci, pokiaľ ide o uložený trest odňatia slobody, ide o taký druh trestu, ktorého uloženie zákon za trestný čin, z ktorého bol

obvinený uznaný za vinného, pripúšťa a rovnako tak výmera tohto trestu je v rámci zákonnej trestnej sadzby (uloženie trestu odňatia slobody na 25 rokov pri splnení podmienok uvedených v § 39 ods. 1 alebo 2 Tr. zák.).

Posudzujúc posledný obvineným uvádzaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že je viazaný zisteným skutkovým stavom veci, tak ako ho ustálili súdy nižšej inštancie, pretože podľa citovaného ustanovenia môže byť dovolacím dôvodom len skutočnosť, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom však správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. V rámci takto vymedzeného dovolacieho dôvodu je možné účinne namietať právne vady, ale nie je možné účinne namietať vady skutkové, t.j. nie je prípustné namietať, že skutok tak ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne.

Dovolacie námietky obvineného sa v tomto smere nedotýkali právneho posúdenia zisteného skutku, ale spochybňovali skutkové závery súdov prvého a druhého stupňa v tom smere, že obvinenému vina nebola nad všetky pochybnosti preukázaná, čo nezodpovedá dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V prípade právneho posúdenia súd prvého stupňa správne právne kvalifikoval konanie obvineného ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 47 ods. 2 Tr. zák.

So zreteľom na to, že v posudzovanej veci neboli splnené podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/ a písm. i/ Tr. por., dovolací súd musel dovolanie obvineného G. P. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 26. júna 2012

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková